KEBANGKITAN NEOMERKANTILISME BRITISH DI NEGERI-NEGERI MELAYU BERSEKUTU, 1895-1925

MOHD SHAZWAN MOKHTAR

Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia
Bangi • 2024
www.ukm.my/penerbit

Kebangkitan Neomerkantilisme British di Negeri-(1).indd 3 23/12/2024 3:10:11 AM

Cetakan Pertama / *First Printing*, 2024
Hak Cipta / *Copyright* Universiti Kebangsaan Malaysia, 2024

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukarkan ke dalam sebarang bentuk atau dengan sebarang alat juga pun, sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit UKM terlebih dahulu.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopy, recording, or any information storage and retrieval system, without permission in writing from Penerbit UKM.

Diterbitkan di Malaysia oleh / *Published in Malaysia by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA
www.ukm.my/penerbit
e-mel: penerbit@ukm.edu.my

Penerbit UKM adalah anggota / *is a member of the*
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA /
MALAYSIAN SCHOLARLY PUBLISHING COUNCIL
PERSATUAN PENERBIT BUKU MALAYSIA /
MALAYSIAN BOOK PUBLISHERS ASSOCIATION
No. Ahli / *Membership No*. 198302

Atur huruf oleh / *Typeset by*
PENERBIT UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA
43600 UKM Bangi, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Dicetak di Malaysia oleh / *Printed in Malaysia by*
PERCETAKAN INFO MEDITASI SDN. BHD.
No. 25, Jalan Balakong Jaya 1, Taman Industri Balakong Jaya,
43300 Balakong, Selangor Darul Ehsan, MALAYSIA

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Perpustakaan Negara Malaysia

Rekod katalog untuk buku ini boleh didapati dari Perpustakaan Negara Malaysia

ISBN 978-629-486-265-4

Kebangkitan Neomerkantilisme British di Negeri-(1).indd 4 23/12/2024 3:10:11 AM

Kandungan

Senarai Jadual & Rajah ... 7

Senarai Singkatan ... 9

Prakata ... 11

BAB 1 Pemulihan Neomerkantilisme British dan Pengaruhnya di Tanah Melayu ... *13*

BAB 2 Pembentukan Sistem Merkantil di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu ... *42*

BAB 3 Perlindungan Perdagangan ketika Perang Dunia Pertama ... *77*

BAB 4 Kemelesetan Ekonomi Negeri-Negeri Melayu Bersekutu Pasca Perang Dunia Pertama ... *114*

BAB 5 Pembangunan Perdagangan antara Empayar ... *149*

BAB 6 Retrospektif Neomerkantilisme di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu ... *183*

Rujukan ... 189

Indeks ... 209

Prakata

Sekalung penghargaan kepada Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia kerana memilih menerbitkan buku ini melalui pembiayaan Dana Penerbitan Buku (DBP-2023-149). Penulisan buku ini merupakan hasil kemas kini daripada tesis sarjana falsafah penulis yang berjudul 'Perkembangan Sistem Perdagangan Merkantilisme di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu, 1909–1925' yang ditaja Skim Fellowship Universiti Kebangsaan Malaysia. Setinggi penghargaan kepada Prof. Madya Dr. Mohd. Samsudin, Dr. Suffian Mansor dan Prof. Emeritus Datuk Dr. Abdullah Zakaria Ghazali yang telah membaca dan menilai manuskrip asal dan memberikan komen untuk meningkatkan kualiti kandungan. Terima kasih juga kepada Arkib Negara Malaysia, Arkib Negara United Kingdom dan Perpustakaan Tun Seri Lanang yang telah memberikan akses rujukan bahan sejarah.

Sejarah berkaitan kebangkitan neomerkantilisme British di negeri-negeri Melayu merupakan topik yang melawan arus pemahaman umum terhadap sejarah ekonomi Malaysia. Keterbatasan tafsiran awal dalam konteks perdagangan bebas mengaburkan peranan kerajaan British dan pentadbir kolonial dalam mengeksploitasi sumber ekonomi di Tanah Melayu. Bagaimanapun, berdasarkan bukti sejarah yang disimpan di Arkib Negara United Kingdom yang melibatkan dokumen siri *Cabinet* (CAB), *Colonial Office* (CO), *Foreign Commonwealth Office* (FCO) dan *Treasury* (T) menunjukkan kedudukan ekonomi Negeri-Negeri Melayu Bersekutu adalah subordinat kepada Britain. Bentuk kawalan ekonomi dan ekploitasi terhadap hasil kekayaan dibuktikan melalui penelitian terhadap dokumen di Arkib Negara Malaysia seperti *High Commissioner Office* (HCO), *Sel. Sect.* (Selangor Secretariat), *federal council* dan rekod-rekod persekutuan. Kepentingan penulisan buku ini adalah untuk membuktikan wujudnya kawalan langsung kerajaan British terhadap kegiatan ekonomi Negeri-Negeri Melayu Bersekutu. Kepentingan kawalan tersebut kemudiannya menjelaskan faktor evolusi mekanisme pentadbiran kolonial yang berkembang seiring dengan pertumbuhan ekonomi di Negeri-Negeri Melayu Bersekutu. Keperluan untuk membangunkan ekonomi eksport sebagai sumber kekayaan seterusnya membawa kepada pembangunan

infrastruktur yang sebenarnya bermatlamat mempercepatkan proses eksploitasi ekonomi.

Mohd Shazwan Mokhtar